

Sreda, 10. junij 2015

P8_TA(2015)0227

Razmere na Madžarskem

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. junija 2015 o razmerah na Madžarskem (2015/2700(RSP))

(2016/C 407/06)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju preambule k Pogodbi o Evropski uniji (PEU), zlasti druge uvodne izjave ter četrte do sedme uvodne izjave,
- ob upoštevanju zlasti člena 2, drugega pododstavka člena 3(3), členov 6 in 7 PEU ter členov PEU in Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) v zvezi s spoštovanjem, spodbujanjem in varovanjem temeljnih pravic v EU,
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah z dne 7. decembra 2000, ki je bila razglašena 12. decembra 2007 v Strasbourgu in je decembra 2009 začela veljati skupaj z Lizbonsko pogodbo,
- ob upoštevanju členov 1, 2 in 19 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,
- ob upoštevanju protokola št. 13 h Konvenciji Sveta Evrope o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki obravnava odpravo smrtno kazni v vseh okoliščinah,
- ob upoštevanju Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice, konvencij, priporočil, resolucij in poročil Parlamentarne skupščine, Sveta ministrov, komisarja za človekove pravice in Beneške komisije Sveta Evrope,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 3. julija 2013 o razmerah na področju temeljnih pravic: standardi in prakse na Madžarskem (v skladu z resolucijo Evropskega parlamenta z dne 16. februarja 2012)⁽¹⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 27. februarja 2014 o razmerah na področju temeljnih pravic v Evropski uniji v letu 2012⁽²⁾,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. marca 2014 z naslovom Novi okvir EU za krepitev načela pravne države (COM(2014)0158),
- ob upoštevanju poročila komisarja Sveta Evrope za človekove pravice z dne 16. decembra 2014, ki ga je pripravil po obisku Madžarske med 1. in 4. julijem 2014,
- ob upoštevanju sklepov s srečanja Sveta Evropske unije in držav članic na Svetu z dne 16. decembra 2014 o zagotavljanju spoštovanja načel pravne države,
- ob upoštevanju javne predstavitve o razmerah na področju človekovih pravic na Madžarskem 22. januarja 2015, ki je potekala v okviru Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve,
- ob upoštevanju izjav Sveta in Komisije, predstavljenih na plenarni razpravi v Evropskem parlamentu 11. februarja 2015 o okviru EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice,
- ob upoštevanju izmenjave mnenj po sklepu konference predsednikov 30. aprila 2015 o možnih učinkih, ki bi jih imela ponovna uvedba smrtno kazni, tudi na njene pravice in status članice Evropske unije, ki jo je 7. maja 2015 organiziral Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve,

⁽¹⁾ Sprejeta besedila, P7_TA(2013)0315.

⁽²⁾ Sprejeta besedila, P7_TA(2014)0173.

Sreda, 10. junij 2015

- ob upoštevanju izjav Sveta in Komisije, predstavljenih na plenarni razpravi v Evropskem parlamentu o razmerah na Madžarskem, ki je potekala 19. maja 2015,
 - ob upoštevanju člena 123(2) in 123(4) Poslovnika,
- A. ker Evropska unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin, in ker so te vrednote skupne vsem državam članicam v družbi, ki jo označujejo pluralizem, nediskriminacija, strpnost, pravičnost, solidarnost ter enakost žensk in moških (člen 2 PEU);
- B. ker Listina Evropske unije o temeljnih pravicah prepoveduje kakršno koli diskriminacijo na podlagi spola, rase, barve kože, etničnega ali socialnega porekla, genetskih značilnosti, jezika, vere ali prepričanja, političnega ali drugega mnenja, pripadnosti narodni manjšini, premoženja, rojstva, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti;
- C. ker je odprava smrtni kazni osnovni pogoj za članstvo v EU, ker EU odločno in načelno nasprotuje smrtni kazni in ker je njena odprava eden od glavnih ciljev politike o človekovih pravicah;
- D. ker je pravica do azila zagotovljena ob ustreznem upoštevanju pravil Ženevske konvencije z dne 28. julija 1951 in njenega protokola z dne 31. januarja 1967 o statusu beguncev, ter v skladu s Pogodbo o Evropski uniji in Pogodbo o delovanju Evropske unije;
- E. ker sta Listina Evropske unije o temeljnih pravicah in Evropska konvencija o človekovih pravicah v celoti vključeni v madžarsko ustavo; ker pa so nedavni dogodki na Madžarskem vzbudili skrb zaradi razmer v državi;
- F. ker je madžarski predsednik vlade Viktor Orbán 28. aprila 2015 po nedavnih dogodkih podal izjavo, da je potrebna javna razprava o smrtni kazni; ker je predsednik Evropskega parlamenta Martin Schulz 30. aprila 2015 objavil sporočilo za javnost, v katerem je navedel, da mu je Viktor Orbán zagotovil, da madžarska vlada nima nikakršnih načrtov za ponovno uvedbo smrtni kazni ter da bo upoštevala vse evropske pogodbe in zakone ter ravnala v skladu z njimi; ker je Viktor Orbán podobne izjave ponovil 1. maja 2015 v intervjuju za nacionalni javni radio, ter dodal, da bi morala biti odločitev o ponovni uvedbi smrtni kazni v izključni pristojnosti držav članic, kar odstopa od določb Pogodb EU;
- G. ker je madžarska vlada maja 2015 začela javni posvet o migracijah, v preteklosti pa je potekalo že več podobnih posvetov o drugih temah; ker so javni posveti lahko pomembno in dragoceno sredstvo, s katerim lahko vlade oblikujejo politične ukrepe, pri katerih lahko računajo na podporo prebivalcev; ker so bila vprašanja deležna kritik, ker so sugestivna in retorična in napeljujejo na neposredno povezavo med pojavom migracije in varnostnimi grožnjami;
- H. ker se je večina političnih skupin med izmenjavo mnenj v Odboru za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve strinjala, da so ponovna uvedba smrtni kazni in vprašanja, postavljena v okviru javnega posveta, nesprejemljiva;
- I. ker je predsedstvo Sveta Evropske unije v izjavi na plenarni razpravi o razmerah na Madžarskem, ki je 19. maja 2015 potekala v Evropskem parlamentu, izjavilo, da Svet ni razpravljal o razmerah na Madžarskem in zato o tem tudi ni sprejel uradnega stališča;
- J. ker prizadevanja za obravnavo sedanjih razmer na Madžarskem ne bi smela biti usmerjena samo v to, da se izpostavi določena država članica ali vlada, ampak v izpolnjevanje skupne obveznosti vseh institucij EU, zlasti Komisije, kot varuhinje pogodb, da zagotovijo izvajanje in spoštovanje Pogodb in Listine po vsej Uniji in v vseh državah članicah;

Sreda, 10. junij 2015

1. vztraja, da je smrtna kazen nezdržljiva z vrednotami spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakopravnosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, na katerih temelji Unija, in da bi vsaka država članica, ki bi ponovno uvedla smrtno kazen, kršila Pogodbe in Listino EU o temeljnih pravicah; z vso odločnostjo poudarja, da je odprava smrtne kazni mejnik v razvoju temeljnih pravic v Evropi;
2. opominja, da bi se v primeru, ko bi ena od držav članic hudo kršila vrednote iz člena 2 PEU, sprožil postopek iz člena 7;
3. obsoja večkratne izjave madžarskega predsednika vlade Viktorja Orbána, ki je načel razpravo o morebitni ponovni uvedbi smrtne kazni na Madžarskem, s čimer je institucionaliziral in okrepil pojem, ki je kršitev vrednot, na katerih temelji Unija; zato se seznanja z izjavo madžarskega predsednika vlade Viktorja Orbána, ki se zavezal, da na Madžarskem ne bo ponovno uvedel smrtne kazni, in poudarja, da ima kot predsednik vlade odgovornost za spodbujanje vrednot EU in dajanje zgleda;
4. ugotavlja, da imajo države članice suvereno pravico, da izvajajo nacionalne posvete; vendar opozarja, da bi morali posveti odražati pripravljenost vlad za odgovorno upravljanje, katerega cilj je iskanje demokratičnih političnih rešitev in spoštovanje temeljnih evropskih vrednot;
5. obsoja javni posvet o migracijah in s njim povezano vsedržavno oglaševalsko kampanjo, ki jo je začela madžarska vlada, in poudarja, da sta vsebina in jezik posveta o priseljevanju in terorizmu na Madžarskem izjemno zavajajoča, pristranska in neuravnotežena in pristransko napeljujeta na neposredno povezavo med pojavom migracij in varnostnimi grožnjami; poudarja, da je treba odgovore na spletni vprašalnik dopolniti z osebnimi podatki, in se tako v nasprotju s pravili o varstvu podatkov razkriva politično mnenje posameznikov; zato poziva, naj se ta posvet umakne;
6. obžaluje, da se med javnim posvetom vali krivda na institucije EU in njihovo politiko, ne opozarja pa se, da so za to področje odgovorne države članice; opozarja, da so države članice v celoti vključene v zakonodajni postopek EU;
7. poziva vse države članice, naj konstruktivno sodelujejo v razpravi o evropski agendi za migracije, ki v enaki meri vpliva na notranjo, zunanjo in razvojno politiko, ki jo je treba izvajati v EU;
8. meni, da morajo vse države članice v svoji zakonodajni in upravni praksi v celoti spoštovati zakonodajo EU in da mora v vseh državah članicah ali državah kandidatkah vsa zakonodaja, tudi primarna, odražati osnovne evropske vrednote, torej demokratična načela, vladavino prava in temeljne pravice, ter biti skladna z njimi;
9. obžaluje, da se Svet ni odzval na najnovejše dogodke na Madžarskem, in obsoja premajhno zavezanost držav članic pri zagotavljanju spoštovanja načel pravne države, kot je navedeno v sklepih Sveta Evropske unije z dne 16. decembra 2014; poziva Svet Evropske unije in Evropski svet, naj razpravljata o razmerah na Madžarskem in sprejmeta sklepe v zvezi s tem;
10. ugotavlja, da so ti nedavni dogodki v zadnjem letu zbudili pomisleke v zvezi z načeli pravne države, demokracije in temeljnih pravic na Madžarskem, ki bi skupaj lahko pomenili porajajočo se sistemsko grožnjo pravni državi v tej državi članici;
11. poziva Komisijo, naj uporabi prvo stopnjo okvira EU za okrepitev pravne države in v ta namen takoj sproži proces podrobnega spremljanja razmer glede demokracije, pravne države in temeljnih pravic na Madžarskem, s čimer bi ocenili morebitno hudo sistemsko kršitev vrednot, na katerih v skladu s členom 2 PEU temelji Unija, vključno s kombiniranim učinkom številnih ukrepov, ki poslabšujejo stanje demokracije, pravne države in temeljnih pravic, in oceno porajanja sistemske grožnje pravni državi v tej državi članici, ki bi lahko postala očitno tveganje hude kršitve v smislu člena 7 PEU; poziva Komisijo, naj pred septembrom 2015 Parlamentu in Svetu poroča o tem vprašanju;

Sreda, 10. junij 2015

12. poziva Komisijo, naj predloži predlog za vzpostavitev mehanizma EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice kot orodja za upoštevanje in uveljavljanje Listine in Pogodb, kot so jih podpisale vse države članice, ki se bo opiral na skupne in objektivne kazalnike, in naj opravi nepristransko, letno oceno razmer na področju temeljnih pravic, demokracije in pravne države v vseh državah članicah, in sicer neselektivno in enakopravno, ki bo zajemala oceno Agencije Evropske unije za temeljne pravice, skupaj z ustreznimi zavezujočimi in popravnimi mehanizmi, da bi zapolnili obstoječe vrzeli ter omogočili samodejen in postopen odziv na kršitve pravne države in temeljnih pravic na ravni držav članic; naroči Odboru za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve, naj prispeva k razvoju in pripravi tega zakonodajnega predloga v obliki zakonodajnega samoiniciativnega poročila, ki bo sprejeto do konca leta;

13. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Komisiji, Svetu, predsedniku, vladi in parlamentu Madžarske, vladam in parlamentom držav članic in držav kandidatk, Agenciji EU za temeljne pravice, Svetu Evrope ter Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi.
